

IN DEZE NIEUWSBRIEF:

INTERNATIONAAL

Het gegoochel met EU wetgeving over bedrijven & schendingen van mensenrechten 2

EUROPEES/INTERNATIONAAL VAKBONDSNIEUWS

- Leden van het FNV Leden Parlement - Commissie Internationale Zaken stellen zichzelf voor 2
- 18 december Internationale Migrantendag FNV 3
- 12 februari 2022: Internationale Solidariteitsdag – Save the date 3
- Make Amazon Pay Day 4
- Distributiemedewerkers H&M voeren actie tussen winkelend publiek 5
- Executive Uni Europa, FNV aanwezig in de persoon van Fatma Bugdayci-Karatas 6
- Bestuursvergadering van EPSU, Europese koepel in de publieke sectoren 6

NIEUWS UIT EUROPA

- ETUI Benchmarking Rapport 2021 6
- De onderhandelingen over de minimumloonrichtlijn gaan beginnen! 7

MEDEDELING

Aankondiging lezersonderzoek in de eerstvolgende FNV Europa/Internationaal nieuwsbrief4 8

VERDIEPING

Conditionaliteitsregime dat de Uniebegroting moet beschermen wanneer inbreuk wordt gemaakt op de beginselen van de rechtsstaat is in overeenstemming met EU Verdragen, volgens advocaat-generaal Campos Sánchez-Bordona

8

AGENDA

10

INTERNATIONAAL

Het gegoochel met EU wetgeving over bedrijven & schendingen van mensenrechten

Al langer is door de Europese Commissie toegezegd met een voorstel te zullen komen over het terugdringen van mensenrechtenschendingen in de toeleveringsketens van bedrijven. We kennen allemaal de voorbeelden van onveilige kledingfabrieken in Bangladesh, dwangarbeid bij het maken van kleding en zonnepanelen door de Oeigoeren en zelfs slechte arbeidsomstandigheden en huisvesting in Zuid Europa, waar bedrijven gebruik maken van arbeid door ongedocumenteerden migranten. Met veel élan en ambitie beloofde EU Commissaris Reynders in het najaar van 2021 met een stevig voorstel voor een Richtlijn te zullen komen. Het Europese parlement stelde een rapport op met veel prima voorstellen. Als de sodemieter ging de SER aan de slag om de Nederlandse overheid van een advies te voorzien, zodat Minister Tom de Bruijn met een gedragen standpunt de Europese collega's zou kunnen benaderen.

Er werden veel extra SER vergaderingen ingepland, vakantiedagen opgeofferd en meer oppas voor kinderen geregeld. Met [dit resultaat](#). Het MVO Platform, waar de FNV lid van is, liep zich in EU verband warm en ging tegelijkertijd aan de slag om te voorkomen dat een Nederlands wetgevend kader door het EU initiatief van de horizon zou verdwijnen.

Allemaal werk dat op het EU vlak voor niks is geweest. Vooralsnog. Watskeburt?

Eerst werd er een commissaris aan de opdracht van Reynders toegevoegd. Het moest niet alleen over de regels gaan (Reynders) maar ook over de interne markt (Breton). Niet lang daarna kwam er een 3e commissaris om de hoek kijken. Die gaat over waarden en transparantie (Jourova). De politiek sensitieven onder ons zien de mist aan de horizon al opdoemen. Drie commissarissen die samen één Richtlijn ontwerpen! En inderdaad, na 2 x uitstel te hebben aangekondigd, is de [ontwerp Richtlijn](#) nu geheel van de commissie agenda verdwenen.

Wat ligt er aan deze vertragingen ten grondslag?

In de 1e plaats is justitiële bemoeienis van de overheid voor veel bedrijven een gruwel, vooral waar het om achterblijvers gaat. Een stevige richtlijn opstellen vraagt veel politieke moed. Die oorspronkelijk getoonde moed lijkt met het toevoegen van 2 commissarissen diffuus te zijn geworden. In de 2^e plaats hebben multinationals een zeer goed lopende lobby in Brussel. De weerstand is massief en speelt een (grote) rol. In de 3e plaats is de vraag op zijn plaats, of de EU Commissie werkelijk wist waar ze aan begon. De goed bedoelde naïviteit begint de EU Commissie nu waarschijnlijk op te breken. Men beraadt zich nu op hoe dan wèl.

De vraag was steeds of Minister Tom de Bruijn in zijn demissionaire staat, in deze tijd mogelijkheden zou zien om nationale wetgeving op de agenda van de Tweede Kamer te plaatsen. Het SER advies is wat deze minister betreft daarvoor een prima basis. Er wordt in algemene zin al heel erg lang op een wetgevend kader gewacht en de Bruijn's voorganger, Minister Kaag, wilde eerder ook wel nationaal aan de slag. In kabinetskringen werd er echter steeds flink op de rem getrapt. Maar Minister de Bruijn heeft op 2 december jl. in de Tweede Kamer enigszins onverwacht aangekondigd nu echt met nationale wetgeving aan de slag te zullen gaan. Eén van de redenen is dat hij [de druk](#) op de EU hoog wil houden.

Wat een traject. Je zou er om kunnen lachen, zo hilarisch als de gang van zaken zich soms ontvouwt. Ware het niet dat er een zo groot belang van werkenden in productielanden en dichterbij op het spel staat.

Lucia van Westerlaak, beleidsadviseur IMVO, policy advisor RBC

EUROPEES/INTERNATIONAAL VAKBONDSNIEUWS

Leden van het FNV Leden Parlement - Commissie Internationale Zaken stellen zichzelf voor

Niels Jongerius (1984) studeerde internationale betrekkingen in Groningen. Hij werkte 5 jaar voor de SP in het Europees Parlement. Daarnaast werkte Niels korte tijd bij de Duitse vakbond DGB als jongeren voorlichter en in een jongeren opleidingsproject in Shanghai voor een lokale NGO. Nu is hij al 5 jaar werkzaam bij de denktank Transnational Institute in Amsterdam.

Wie ben je en wat doe je bij FNV?

Mijn naam is Niels Jongerius. Ik ben eerder dit jaar verkozen in het Ledenparlement namens de fractie Diensten.

Hoe spelen Europa/Internationale Zaken een rol in je werk?&/ Waarom is Europees en Internationaal vakbondswerk belangrijk?

Ik werk bij de internationale denktank [Transnational Institute](#), gevestigd in Amsterdam. Deze denktank die al meer dan 40 jaar een belangrijke ontmoetingsplek is voor linkse denkers en activisten uit de hele wereld houdt zich in Nederland met enkele belangrijke thema's bezig die ook voor (internationaal) vakbondswerk belangrijk zijn.

Zo is TNI bijvoorbeeld betrokken bij wereldwijd onderzoek naar het succesvol terugnemen van voorheen geprivatiseerde overheidsdiensten. In een uitgebreide database zijn honderden voorbeelden uit de hele wereld te vinden van deze *geremunicipaliseerde* diensten. Ook vormt TNI een spil in het (internationale) verzet tegen foute handelsverdragen zoals TTIP en CETA.

In bijna al deze verbanden werkt TNI samen met vakbonden, in Nederland natuurlijk met de FNV, maar daarbuiten ook met vele andere vakbonden. Voor mijn werk, en dat van mijn collega's is dus zowel de blik heel internationaal, en de samenwerking met vakbonden vanzelfsprekend.

Veel van mijn collega's zijn dan ook natuurlijk lid van de bond, of als ze vanuit het buitenland werken bij een van de zusterbonden. Onze directrice komt bijvoorbeeld uit de Zuid-Afrikaanse vakbondsstrijd en is na de val van het apartheidsregime naar Nederland gekomen om hier te studeren. En een andere collega is onlangs gestopt bij TNI en overgestapt naar TUCA, de vakbondskoepel van de Amerika's.

Wat vind jij momenteel het allerbelangrijkste thema dat op Europees/Internationaal niveau aangepakt moet worden door vakbonden?

Er is niet een afgebakend 'thema', er is een voortdurende strijd van werkers en onze organisaties voor een rechtvaardige toekomst. Een toekomst die bedreigd wordt door het internationaal opererende kapitalisme. Of het nu gaat over de klimaatcrisis, de schandalige belastingontwijking, de woningen die voor speculanten worden opgekocht of de uitbuiting van werkers die bijvoorbeeld maaltijden of boodschappen bezorgen. De vijand is altijd het internationaal opererende kapitalisme. Het antwoord is altijd solidariteit en strijd!

18 december Internationale Migrantendag FNV

Op zaterdag 18 december van 20.00-21.00 uur viert de FNV Internationale Migrantendag, een initiatief van de Verenigde Naties, met een **zoombijeenkomst**. Op deze dag staan we stil bij het belang van miljoenen arbeidsmigranten die dagelijks bijdragen leveren aan onze economie.

En toch worden arbeidsmigranten niet goed betaald, hebben slechte arbeidsvoorwaarden en -omstandigheden, slechte huisvesting en worden buitengesloten. Wat doen we er aan? Praat mee en geef je op bij diversiteit@fnv.nl o.v.v. Migrantendag en je krijgt de **zoomlink** toegestuurd.

Programma Internationale Migrantendag 2021 gepresenteerd door Rachida Elham, lid netwerk wereldburgers FNV

- Opening Ruud Antonius voorzitter netwerk wereldburgers FNV
- Interview met Cihan Ugural Campagneleider Migranten FNV, Merdan Yagmur winnaar FNV Diversiteitsprijs en Bas van Weegberg lid dagelijks bestuur FNV over o.a. slechte arbeidsvoorwaarden en -omstandigheden
- Gedicht/column Monika Zmuda Trzebiatowska
- Netwerk wereldburgers FNV stelt zich voor: Jola Rijksen en Harry Balgobind
- Discussie over scheiding bed en baan; vorm van apartheid; asielzoekers zonder verblijfsvergunning meer dan 24 uur betaald werk per jaar
- Afronding Bas van Weegberg lid dagelijks bestuur FNV
- Ruud Antonius en Harry Balgobind
- Netwerk wereldburgers FNV

12 FEBRUARI 2022: INTERNATIONALE SOLIDARITEITSDAG "Save the Date"

Bij deze een vooraankondiging dat FNV binnenkort weer de Internationale Solidariteitsdag zal organiseren, en wel op **12 februari 2022**.

De jaarlijkse terugkerende dag is voor iedereen die de internationale vakbeweging een warm hart toedraagt. Op deze dag bieden wij altijd een gevarieerd programma aan en laten actieve vakbondsleden uit binnen- en buitenland zien hoe zij zich inzetten voor internationale solidariteit en wat ze daarbij bereikt hebben. En ook hoe je zelf als FNV lid actief kunt worden in het internationale vakbondswerk.

Uitstel tot 12 februari 2022 – ‘save the date’

Het projectteam van FNV's Internationale Solidariteitsdag stond op het punt om jou een uitnodiging te sturen voor deze inspirerende dag die aanvankelijk op 4 december 2021 gepland stond. De persconferentie van 12 november jl. van het demissionaire kabinet over de nieuwe Coronamaatregelen hebben ons, na kort beraad, doen besluiten deze bijeenkomst uit te stellen naar zaterdag 12 februari 2022, ook omdat wij vinden dat een “live” bijeenkomst beter recht doet aan onze solidariteitsgedachte, doelen en activiteiten. Noteer deze datum daarom alvast in jouw agenda.

De bijeenkomst wordt georganiseerd in:

Vakbondsmuseum “De Burcht”

Henri Polaklaan 9

1018 CP in Amsterdam

Tussen 10:00 en 18:00 uur

Omdat wij nu nog niet kunnen voorspellen hoe het Coronabeleid er tegen die tijd uit zal zien, zullen wij, als het echt niet anders kan, de bijeenkomst alsnog “online” organiseren. De dag gaat hoe dan ook door, daarvoor is het onderwerp te belangrijk voor ons allen.

Vervolg en planning

Voor deze dag kun je, zoals gebruikelijk, ook een vriend, collega of kameraad aanmelden die Internationale Solidariteit een warm hart toedragen. Wij sturen je omstreeks 10 januari 2022 een officiële uitnodiging en flyer met daarin alle details over de inhoud van het programma, het aanbod aan workshops en praktische informatie over de locatie, vervoer en reiskosten. Ook kun je jezelf vanaf deze datum officieel aanmelden als deelnemer via een link naar een digitaal online formulier, waarbij je tevens je voorkeur kunt aangeven voor twee van de in totaal acht workshops. Je kunt op het formulier ook aangeven of je desnoods “online” kunt en wilt deelnemen.

‘Warming up’

Vanaf nu zullen wij als ‘warming up’ en om de spirit erin te houden, jou op de hoogte houden van de ontwikkelingen binnen de Internationale Solidariteitsactiviteiten in aanloop naar 12 februari 2022 met o.a. een aantal video's van korte interviews met sprekers op de dag zelf en aankondigingen van de verschillende werkgroepen over de workshops.

Houdt hiervoor vanaf nu onze webpagina www.fnv.nl/solidariteitsdag in de gaten. Wij rekenen weer op een grote opkomst!

Als jij in dit stadium al vragen hebt over FNV's Internationale Solidariteitsdag neem dan contact op met Marten.vandenBerge@fnv.nl, adviseur en medeorganisator vanuit de FNV Kaderacademie.

Graag tot ziens op 12 februari 2022!

Met vriendelijke groet,

Team FNV Internationale Solidariteitsdag

Make Amazon Pay Day

Vrijdag 26 november was niet alleen Black Friday, het was ook Make Amazon Pay Day. Voor het tweede opeenvolgende jaar werd Amazon opgeroepen zijn verantwoording te nemen op het gebied van werknemersrechten, belastingbetaling en milieu.

Amazon, de op een na grootste retailer ter wereld met ruim 1,3 miljoen werknemers, neemt het niet zo nauw met werknemersrechten. Vakbondslidmaatschap wordt niet alleen ontmoedigd, het bedrijf traint zijn management op welke manier de vakbond het beste buiten de deur gehouden kan worden. En dat terwijl de arbeidsvoorwaarden en -omstandigheden vaak belabberd zijn. Slechts in een handjevol landen waar Amazon actief is, wordt er onderhandeld met vakbonden. En alleen maar omdat ze daartoe gedwongen zijn.

Daarnaast blinkt Amazon niet uit in het betalen van (lokale) belastingen, waardoor de landen waar het bedrijf is gevestigd inkomsten mislopen. Tot slot: de keerzijde van e-commerce (los van de enorme toename door de pandemie) is ook de enorme ecologische voetafdruk die een logistieke operatie - zoals die van Amazon - achterlaat.

Tegen deze achtergrond werden ook dit jaar wereldwijd vakbonden, maatschappelijke organisaties en politieke vertegenwoordigers benaderd deel te nemen aan deze Make Amazon Pay Day. In 25 landen (!) werden acties gevoerd, te beginnen in Australië, en zo, via de tijdzones terug naar Azië, Afrika, Europa en Noord- en Zuid-Amerika. In Nederland, waar voormalig baas Bezos een jacht laat bouwen ter waarde van 500 miljoen dollar, werd bij de scheepswerf een korte actie gevoerd door de FNV en FNV Young & United. Politieke steun kwam van Kim van Sparrentak, Europarlementariër namens GroenLinks.

De internationale alliantie tegen Amazon wordt steeds sterker. Politici, milieubewegingen, verschillende NGO's en vakbonden weten elkaar steeds beter en steeds vaker te vinden in hun gezamenlijke strijd tegen bedrijven als Amazon. En we gaan door, tot de doelen bereikt zijn: milieubewuste bedrijfsvoering, het betalen van belastingen en niet in de laatste plaats: erkenning van werknemersrechten, vakbonden en een fatsoenlijk pakket arbeidsvoorwaarden.

Dit artikel is geschreven door [Michiel AI, FNV Bestuurder Handel](#)

Distributiemedewerkers H&M voeren actie tussen winkelend publiek

Winkelend publiek kon er de maandag na Black Friday niet omheen: distributiemedewerkers van H&M willen dat hun werkomstandigheden verbeteren. In een H&M-winkel in hartje Amsterdam voerden zij actie. Zij hielden zich met vlaggen en actie-borden op tussen de kledingrekken: net zo lang tot de directie van het bedrijf hun zorgen serieus zou nemen. Met succes: de petitie die namens 700 collega's is ondertekend, is in ontvangst genomen door de winkelmanager. De werkgever moet nu aan de bak om de omstandigheden te verbeteren.

De werkomstandigheden in het distributiecentrum in Tilburg zijn miserabel. H&M heeft dit werk uitbesteed aan GXO, maar dit bedrijf heeft lange tijd geweigerd om met de medewerkers in gesprek te gaan. De FNV spreekt de modereus dan ook aan op de ketenverantwoordelijkheid. Rond Black Friday moeten mensen shifts draaien van 12 uur. Coronamaatregelen worden overschreden. Het prangende probleem dat de medewerkers als eerst willen oplossen is het gerommel met de pauze-tijden. Door de vele safety-checks, raken medewerkers een groot deel van hun belangrijke rusttijd kwijt.

De actievoerders zijn allemaal arbeidsmigranten die lid zijn van de FNV. Eigenlijk wilden zij de petitie overhandigen aan het hoofdkantoor van H&M aan de Keizersgracht, maar daar werd niet opengedaan. Vervolgens zetten zij koers naar een H&M-winkel op de Dam. Na interventie van de politie is de petitie overhandigd aan een lokale winkelmanager.

'Wat een teleurstelling dat de directie van H&M ons niet te woord wil staan. We hebben onze actie in de winkel voortgezet en daar was de winkelleiding heel meelevend. Zij behandelden ons als mensen. Nu is het afwachten wat GXO gaat doen', zegt distributiemedewerkster Aneta.

Aan de bak

H&M heeft de mond vol van duurzaam en sociaal ondernemen. De werkelijkheid schetst een ander beeld. De lokale winkelmanager heeft aan de distributiemedewerkers gemeld dat H&M de petitie onder de aandacht brengt van GXO. Dit bedrijf moet nu aan de bak om de omstandigheden te verbeteren. De distributiemedewerkers gaan door met druk zetten voor verbeteringen.

Dit artikel is geschreven door [Linda Vermeulen, FNV Bestuurder Handel](#)

Executive Uni Europa, FNV aanwezig in de persoon van Fatma Bugdayci-Karatas

Op het [Uni Congres](#) dit jaar is FNV bestuurder **Fatma Bugdayci-Karatas**, Lidl FNV Handel, gekozen in de Executive Committee (bestuur) van Uni Europa namens de FNV. Uni Europa is de Europese koepel in de dienstenbranche, hieronder vallen heel veel sectoren in de FNV. Handel, diensten, ICT, schoonmaak, kappers, banken, verzekeringswezen, callcenters, media, uitzend, Amazon noem maar op. Twee keer per jaar vindt er een Executive plaats waar gesproken wordt over de prioriteiten van de Europese koepel. Fatma heeft voor deze Executive een kleine groep FNV bestuurders bij elkaar gehaald om de agenda te bespreken, wil je hier ook bij betrokken worden, neem dan contact op met Fatma. In de laatste Executive is gesproken over diverse onderwerpen. Uni Europa wil zich in de komende periode richten op 'voorwaarts door collectief te onderhandelen', ook het uitwisselen van strategieën om meer leden te werven stond centraal. Ook zijn beleidsdossiers die spelen in het Europese zoals de minimumloonrichtlijn en de richtlijn ter bescherming van werkenden bij platforms besproken.

Bestuursvergadering van EPSU, Europese koepel in de publieke sectoren

Ook de publieke sectoren hebben [een Executive gehad op 24 en 25 november](#). De FNV is vertegenwoordigd door bestuurder **Eric Vermeulen**. Op kunnen de aangenomen documenten gevonden worden. Een belangrijke datum voor in de agenda is de mondiale dag voor publieke diensten op 23 juni 2022!

NIEUWS UIT EUROPA

ETUI Benchmarking Rapport 2021

Ieder jaar publiceert [ETUI](#), het onderzoeksinstituut van de Europese vakbond, een rapport met daarin een inventarisatie van alle belangrijke ontwikkelingen op het gebied van de economie, de arbeidsmarkt en sociale zaken in de Europese Unie. [In het nummer van 2021](#) ligt de focus op de toenemende ongelijkheid in Europa. De pandemie heeft niet alleen de bestaande ongelijkheden verergerd, maar ook nieuwe soorten ongelijkheid veroorzaakt. ETUI waarschuwt dat vóór we praten over hoe we na de covid-19 crisis kunnen heropbouwen, we ons eerst bewust moeten zijn van al het bewijs dat vóór de pandemie al liet zien dat economische ongelijkheid gelinkt is met breed scala aan gezondheids- en sociale problemen. De pandemie heeft uitgelicht hoe ongelijkheden op elkaar inwerken en elkaar verergeren. Het rapport beschrijft de oorzaken van ongelijkheden. Daarnaast doet de ETUI een aantal voorstellen voor beleidsacties die nodig zijn om af te rekenen met ongelijkheden. Hoe kunnen we voor minder ongelijkheid zorgen? Om betere samenlevingen te krijgen is het nodig dat mensen meer zeggenschap krijgen en dat het kapitalisme hervormd wordt. Het onderzoeksinstituut vat het rapport samen in de volgende zeven kernpunten.

1. Macro economische en financiële ontwikkelingen en beleid in 2021

In 2020 waren er minder mensen op de rand van de armoedegrens leefden dan in 2019. Dit komt onder andere door de steunmaatregelen (RRF) die werden ingevoerd tijdens de covid-19 crisis. De reactie van beleidsmakers heeft dus laten zien: waar een wil is, is een weg. Momenteel wordt het Europees kader voor economisch bestuur geëvalueerd, we moeten dus nog zien of de beleidsperspectieven die ongelijkheid en een eerlijke transitie kunnen aanpakken, stand zullen houden.

2. Arbeidsmarkt en sociale ontwikkeling

Voordat de covid-19 crisis uitbrak werd er in heel Europa vooruitgang geboekt op het gebied van werkgelegenheid en gelijkheid. Door de crisis zijn werkloosheidscijfers gestegen en bij velen bestaat nu een risico op langdurige werkloosheid. Daarnaast zijn de kosten van de pandemie oneerlijk verdeeld en worden betaald door de meest kwetsbare in de samenleving. Jongeren en laagopgeleiden zijn oververtegenwoordigd in de sectoren die het hardst zijn geraakt. Het is cruciaal dat gelijkheid vooropstaat tijdens het herstel van de pandemie.

3. Lonen en collectief onderhandelen: is een sociaal Europa terug op de agenda?

Tijdens de pandemie is loonongelijkheid aanzienlijk toegenomen, niet alleen tussen de hoogste en de laagste lonen, ook tussen mannen en vrouwen. Fatsoenlijke minimumlonen die voldoen aan minimaal 60% van het mediane loon en 50% van het gemiddelde loon, samen met sterke cao onderhandelingen met een dekkingsgraad van minimaal 70% kunnen een belangrijke bijdrage leveren bij het aanpakken van de groeiende loonongelijkheid. Daarom is het belangrijk dat het voorstel voor adequate minimumlonen niet wordt afgezwakt. Een richtlijn die aan bovenstaande criteria voldoet, zou de situatie verbeteren voor 25 miljoen werkenden die nu geen fatsoenlijk leven kunnen leiden van het geld dat ze verdienen. De richtlijn zal een sterk politiek signaal geven en laten zien dat Europese en nationale beleidsmakers een sociaal Europa serieus nemen.

4. De ongelijkheidspiramide van klimaatverandering

Terwijl de rijkste 10% van de Europese bevolking verantwoordelijk is voor dezelfde hoeveelheid broeikasgas emissies als de onderste helft, zijn het de armste mensen die zich het moeilijkst kunnen aanpassen en het hardst getroffen worden door klimaatverandering en vervuiling. Om een op hol geslagen ongelijkheid door klimaatverandering te voorkomen, is ambitieus klimaatbeleid nu nodig.

5. Ongelijkheid op het gebied van gezondheid en veiligheid op het werk

De pandemie heeft grote impact gehad op de veiligheid en gezondheid op het werk voor verschillende groepen werknemers. De crisis wordt vooral gedragen door de mensen in de meest kwetsbare situaties. Vrouwen krijgen vaak te maken met hoge blootstelling aan gevaren en risico's bij banen in de frontlinies en in telewerk. Het verschil tussen het wettelijke recht op veilig werk en de werkelijke realiteit is enorm en laat zien dat veilig en gezond werken een integraal onderdeel moet zijn van de inrichting van de werkplek, de werkorganisatie en beleid. Om werknemers te beschermen is er betere, strengere regelgeving en handhaving nodig op Europees niveau.

6. Industriële democratie en ongelijkheid

Na 1990 is de bescherming van medezeggenschap voor werknemers en de rechten van vertegenwoordiging in de Europese lidstaten afgevlakt. Terwijl de rechten van aandeelhouders tijdens de besluitvorming van het management alleen maar sterker zijn geworden. Dit is een trend die verband houdt met het grotere aandeel van bedrijfswinsten dat wordt omgesluisd naar dividenden en de inkoop van eigen aandelen, ten koste van de lonen. Deze trend komt zeker de productiviteit of innovatie op welke manier dan ook ten goede.

7. Maatschappelijke veerkracht

Als gaat om klimaatverandering, dan was 2021 een moment van afrekening. De onheilspellende toekomst die al drie decennia voorspeld wordt, is nu het heden. De klimaattransitie blijkt ingrijpender te zijn dan een paar jaar geleden nog verwacht werd en vindt plaats in een context die verstoord wordt door de pandemie. In het licht van zoveel onzekerheid, is het concept van maatschappelijke veerkracht het instrument om onze samenleving voor te bereiden op de komende radicale transitie. De opbouw daarvan zal afhangen van twee essentiële voorlopers: sociale rechtvaardigheid en sociale cohesie.

De onderhandelingen over de minimumloonrichtlijn gaan beginnen!

Op 28 oktober 2020 heeft de [Europese Commissie](#) het wetsvoorstel voor een richtlijn toereikende minimumlonen gepubliceerd en toegestuurd naar de twee Europese wetgevers: het Europees Parlement en de Raad van Ministers. In het Europees Parlement zijn in de Commissie Werkgelegenheid rapporteurs Agnes Jongerius (PvdA) en Dennis Radtke (Christendemocraten) aan het werk gegaan. [Hun rapport en het onderhandelingsmandaat](#) zijn op 11 november in de plenaire vergadering van het Europees Parlement aangenomen.

Afgelopen maandag heeft de Raad van Ministers een [onderhandelingsmandaat](#) vastgesteld. Alleen Hongarije en Denemarken stemden tegen, de Zweden stemden na een advies van hun Europacommissie in het Parlement voor. Nu gaan de [onderhandelingen](#) beginnen om te komen tot een definitieve richtlijn. Het Frans EU voorzitterschap (januari 2022-juni 2022) wil graag voor de Presidentsverkiezingen in april 2022 tot een akkoord komen. Of dit gaat lukken, is zeer de vraag aangezien het minimumloon een politiek gevoelig en ingewikkeld dossier betreft. De FNV (#voor14!) blijft op nationaal en Europees niveau strijden voor een fatsoenlijk minimumloon voor iedereen.

MEDEDELING

Aankondiging lezersonderzoek in de eerstvolgende FNV Europa/Internationaal nieuwsbrief

Beste lezers van de EU/IZ nieuwsbrief,

Iedere twee weken verschijnt de FNV Europa/ Internationaal nieuwsbrief. Wij zijn benieuwd naar jullie ideeën over hoe deze nieuwsbrief ontvangen wordt. Zo vragen we ons af wat je vindt van de artikelen. Over welke thema's zou jij graag meer willen lezen? Op welke punten zou de nieuwsbrief volgens jou beter kunnen? Vind je de nieuwsbrief gebruikersvriendelijk?

In de eerste editie na de kerstvakantie zal het lezersonderzoek van start gaan. Jouw bijdrage is zeer belangrijk! Alle input die we ontvangen wordt meegenomen in onze communicatie strategie, want ook in 2022 is het des te belangrijk dat iedereen die wilt geïnformeerd en aangesloten kan blijven over wat het vakbondswerk over de grens betekent. Zou je alvast willen nadenken over hoe jij de nieuwsbrief ervaart? Zijn er punten die je nu graag al wilt inbrengen: Mail dan naar sabine.vanveelen@fnv.nl

We rekenen op je hulp!

I.v.m. de Kerst- en Nieuwjaarsvakantie verschijnt de eerstvolgende FNV Europa/Internationaal nieuwsbrief weer op donderdag 13 januari 2022. Van ons alvast de allerbeste wensen aan iedereen voor fijne Kerstdagen en het Nieuwe Jaar!

De Redactie

VERDIEPING

Conditionaliteitsregime dat de Uniebegroting moet beschermen wanneer inbreuk wordt gemaakt op de beginselen van de rechtsstaat is in overeenstemming met EU Verdragen, volgens advocaat-generaal Campos Sánchez-Bordona

De rechtsstaat is misschien wel de meest belangrijke waarde waarop de Europese Unie is gebaseerd, en dit is vastgelegd in Artikel 2 van Verdrag betreffende de Europese Unie (VEU). In een rechtsstaat worden burgers tegen de macht van de staat en tegen medeburgers beschermd. De rechtsstaat is essentieel voor het vertrouwen van de burgers in de overheidsinstellingen, maar ook voor wederzijds vertrouwen tussen lidstaten. Een afbreuk van de 'rule of law' in een lidstaat heeft ook gevolgen voor het functioneren van de EU als geheel. De effectiviteit van de gemaakte afspraken op EU-niveau is namelijk afhankelijk van de eenduidige toepassing, uitvoering en handhaving van die gezamenlijke afspraken door de lidstaten.

Lidstaten die de regels van de rechtsstaat systematisch schenden kunnen een waarschuwing van de Europese Commissie krijgen. Hongarije en Polen hebben de afgelopen jaren meermalen een dergelijke waarschuwing gekregen.

In 2014 werd er ook een 'kader ten behoeve van de rechtsstaat in de EU' (de 'rule of law-procedure') vastgesteld. De kern hiervan is dat de Commissie vroegtijdig kan signaleren wanneer een lidstaat maatregelen neemt die de rechtsstaat kunnen bedreigen, en dat snel bij die lidstaat en de andere lidstaten aanklaarten.

Als dit niets oplevert kan alsnog de zogenoemde [artikel 7 VEU procedure](#) worden gestart, die er uiteindelijk toe kan leiden dat een lidstaat geschorst wordt van het stemrecht in de Raad.

Sinds 2020 brengt de Commissie ook jaarlijks een [verslag uit over de toestand van de rechtsstaat in alle lidstaten](#), om risico's voor de rechtsstaat te signaleren en benoemen. [Věra Jourová, Eurocommissaris voor Waarden en Transparantie zei over het verslag van 2021](#): "...Uit de tweede editie blijkt dat de lidstaten vooruitgang kunnen boeken bij de aanpak van rechtsstatelijke kwesties. Dat gebeurt echter niet overal in dezelfde mate. In een aantal lidstaten is er reden tot ernstige bezorgdheid, vooral over de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht. Bovendien zijn de afgelopen maanden twee journalisten vermoord. Dat is onaanvaardbaar..." Het moge duidelijk zijn dat de Eurocommissaris met name doelde op Hongarije en Polen.

CDA Europarlementariër Jeroen Lenaers, reageerde: *“De juridische procedure die de Europese Commissie vorige week is gestart tegen Polen en Hongarije over hun anti-LGBTQI-beleid is een goede stap, maar er is meer nodig. Een stevige financiële prikkel kan landen er hopelijk wel toe bewegen om hun rechtsstaat te bewaken. Het is daarom belangrijk dat een degelijke staat van de rechtsstaat een harde voorwaarde is voor financiering uit het EU-budget. Waarschuwingen alleen hebben te weinig effect, zo lang we niet ook een stok hebben om mee te slaan. Deze voorwaarde hebben we als Europees Parlement hard bevochten in de begrotingsonderhandelingen vorig jaar, dat instrument moeten we nu ook durven inzetten. Het blijkt helaas hoognodig”.*

Eind 2020 heeft de EU namelijk een [verordening](#) vastgesteld die voorziet in een algemeen “conditionaliteitsregime” dat de Uniebegroting moet beschermen wanneer de beginselen van de rechtsstaat in de lidstaten worden geschonden. Op grond van deze verordening moeten de lidstaten bij de uitvoering van de EU-begroting (met inbegrip van de financiële middelen die beschikbaar worden gesteld via het EU-herstelinstrument NextGeneration EU, leningen en andere door de EU-begroting gegarandeerde instrumenten) de beginselen van de rechtsstaat eerbiedigen. Er is sprake van een schending van de (beginselen van de) rechtsstaat bij:

- Het in gevaar brengen van de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht;
- Het niet voorkomen, corrigeren of bestraffen van willekeurige of onwettige beslissingen van overheidsinstanties, rechtshandhavinginstanties inbegrepen, het onthouden van financiële en personele middelen waardoor de behoorlijke werking van die instanties wordt aangetast, of het niet voorkomen van belangenconflicten;
- Het beperken van de beschikbaarheid en effectiviteit van rechtsmiddelen, onder meer door middel van restrictieve procedurele regels, het niet uitvoeren van rechterlijke uitspraken of het beperken van het effectief onderzoeken, vervolgen of bestraffen van rechtschendingen.

In de verordening zijn voorschriften opgenomen om maatregelen te nemen tegen lidstaten die vanwege schendingen van de rechtsstaat het goede financiële beheer of de financiële belangen van de EU dreigen te schaden, zoals bijvoorbeeld het opschorten van betalingen aan de lidstaat uit de EU-begroting en het verbod om nieuwe juridische verbintenissen met de lidstaat aan te gaan.

[Hongarije](#) en [Polen](#) hebben zich allebei tot het Hof van Justitie van de Europese Unie gewend met een verzoek tot nietigverklaring van deze verordening. In hun beroep stellen zij onder meer dat de verordening geen of een onjuiste rechtsgrondslag heeft: “{op basis van de} verordening die is vastgesteld op de grondslag van artikel 322, lid 1, onder a), VWEU {kunnen} geen voorwaarden worden vastgesteld voor de schending van beginselen die het begrip rechtsstaat vormen, noch {kan} de Commissie en de Raad de bevoegdheid ... worden verleend om schendingen van die beginselen door de lidstaten vast te stellen en, diensgevolge, om in uitvoeringshandelingen maatregelen ter bescherming van de begroting van de Unie vast te stellen”. Ook achten Hongarije en Polen de verordening in strijd met artikel [7 VEU](#), waarin de mogelijkheid tot het voeren van een procedure tegen een lidstaat beschreven wordt als er een duidelijk gevaar bestaat voor een ernstige schending door een lidstaat van de in [artikel 2 EU-Verdrag bedoelde EU-waarden](#) (waaronder de waarde van eerbied voor de rechtsstaat, oftewel de ‘rule of law’).

[Op 2 december, heeft de advocaat-generaal \(A-G\) Campos Sánchez-Bordona advies uitgebracht aan het Hof van Justitie.](#) De A-G legt helder uit dat het begrip rechtsstaat een ruim begrip is, maar dat de Uniewetgever dit begrip nader kan bepalen op een specifiek gebied, zoals op het gebied van uitvoering van de begroting teneinde een financieel conditionaliteitsmechanisme in te voeren.

De “conditionaliteitsverordening” benoemt 7 rechtsbeginselen die onderdeel uitmaken van de “rule of law”: het legaliteitsbeginsel, het rechtszekerheidsbeginsel, het verbod op willekeur van de uitvoerende macht, het beginsel van effectieve rechtsbescherming door onpartijdige en onafhankelijke gerechten, het beginsel van scheiding der machten en het beginsel van non-discriminatie en van gelijkheid voor de wet.

De “conditionaliteitsverordening” heeft dan tot doel om een bijzonder mechanisme in te voeren dat ervoor moet zorgen dat de Uniebegroting op een juiste wijze wordt uitgevoerd. De verordening vereist dat er een voldoende directe band tussen de schending van de rechtsstaat en de uitvoering van de begroting bestaat en is daarmee dus niet op alle mogelijke schendingen van de rechtsstaat gericht.

De A-G meent dat artikel 7 VEU de Uniewetgever niet de mogelijkheid biedt om een vergelijkbaar mechanisme in te voeren dat in soortgelijke sancties voorziet. Maar artikel 7 VEU staat er ook niet in de weg van andere instrumenten om op te treden tegen een ernstige schending van de rule of law, zoals de “conditionaliteitsverordening” dat mogelijk maakt.

De A-G stelt tenslotte het EU-Hof voor om de door Hongarije en Polen ingestelde beroepen tot nietigverklaring te verwerpen.

En dat is goed nieuws voor de mogelijkheden die de EU heeft om op te treden tegen schendingen van de rechtsstaat. Want als lidstaten systematisch de ‘rule of law’ schenden, schenden ze het fundament onder onze democratische samenlevingen en onder de EU!

¹ Polen/Parlement en Raad, Zaak C-157/21.

AGENDA

Internationale Migrantendag FNV

Datum: 18 december

Plaats: Praat mee en geef je op bij diversiteit@fnv.nl o.v.v. Migrantendag en je krijgt de zoomlink toegestuurd.

Tijd: 20.00 - 21.00 uur

Programma Internationale Migrantendag 2021 gepresenteerd door Rachida Elham, lid netwerk wereldburgers FNV

- Opening Ruud Antonius voorzitter netwerk wereldburgers FNV
- Interview met Cihan Ugural Campagneleider Migranten FNV, Merdan Yagmur winnaar FNV Diversiteitsprijs en Bas van Weegberg lid dagelijks bestuur FNV over o.a. slechte arbeidsvoorwaarden en -omstandigheden
- *Gedicht/column Monika Zmuda Trzebiatowska*
- Netwerk wereldburgers FNV stelt zich voor: Jola Rijksen en Harry Balgobind
- Discussie over scheiding bed en baan; vorm van apartheid; asielzoekers zonder verblijfsvergunning meer dan 24 uur betaald werk per jaar
- Afronding Bas van Weegberg lid dagelijks bestuur FNV
- Ruud Antonius en Harry Balgobind
- Netwerk wereldburgers FNV

INTERNATIONALE SOLIDARITEITSDAG - Save the Date!

Datum: 12 februari 2022

Plaats: Vakbondsmuseum "De Burcht", Henri Polaklaan 9 - 1018 CP in Amsterdam

Tijd: 10:00 - 18:00 uur

Houdt hiervoor vanaf nu onze webpagina www.fnv.nl/solidariteitsdag in de gaten. Wij rekenen weer op een grote opkomst!

FNV, Team Europa en Internationale Zaken van de Beleidsadviesgroep

📮: Postbus 9208 | 3506 GE Utrecht

☎: +31 (0)88-3681432

✉: europanieuws@fnv.nl

<https://twitter.com/EuropaFNV>